

Advies Brabant C

Matching impactprojecten (§13)

1.1 <u>Projectinformatie</u>			
AANVRAAG:	lets met Boeren	AANVRAGER:	Stichting Bureau Pees
DATUM ADVIES:	1 augustus 2022	BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE:	20 juli 2022
BEGROTING:	€ 150.500	GEVRAAGDE MATCHINGSBIJDRAGE:	€ 55.000

1.2 Algemene omschrijving van het project:

De productie lets met Boeren geeft op theatrale wijze inzicht in de actuele landbouw en wil zo polarisatie in het landbouwdebat bestrijden. Het stuk wordt op diverse boerderijen in Brabant uitgevoerd door productiehuis Bureau Pees in samenwerking met boeren en inwoners uit de dorpen waar het speelt. ZLTO is betrokken en is aanvrager (en dus co-financier) van dit Impactproject.

lets met Boeren realiseerde een pilot in het najaar van 2021 en is een mix van documentair theater en community art, een multidisciplinaire locatievoorstelling met een sterk interactief karakter en een hoge participatie door lokale spelers en belanghebbenden, en het vakmatig betrokken publiek. Van mei tot oktober 2023 vinden vijf edities plaats verspreid door de provincie.

Voor de pitch verschenen Peter Dictus (directie Bureau Pees), Jan en Maria Derks (boerderij De Esrand uit Sint Anthonis, waar de pilotvoorstelling grotendeels gemaakt werd en in première ging) en Stephanie Bastiaansen (marketing Bureau Pees). Op de publieke tribune Marcel Webster, trekker van het programma Landbouw en Voedsel van de provincie, en voorheen projectleider Food Up.

Het gesprek met de commissie ging onder andere over de rol van partner ZLTO, de inhoud en doorontwikkeling na de pilot van het theaterstuk en of het project de regio kan gaan overstijgen.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 **Het project is van hoge culturele kwaliteit met onderscheidend vermogen op ten minste nationaal niveau, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap waarvoor ten minste nationaal belangstelling van afnemers, vakgenoten en vakpers mag worden verwacht.**

goed

De adviescommissie is op basis van het trackrecord van Bureau Pees (eerdere producties, andere projecten) en de fragmenten uit de pilot (o.a. te zien op hun website) van lets Met Boeren voldoende overtuigd van de culturele kwaliteit van de productie en het project. Het format is professioneel. De verbinding van amateurs met professionele acteurs heeft zeggingskracht. De methodiek die Bureau Pees voorstaat, werkt: de voorstelling laat enerzijds het leven van de 'vechtende boer' zien (analoog aan de werkelijkheid van Jan en Maria Derks die hier tijdens de pitch openhartig over spraken) en roept tevens op tot 'de-polarisatie' binnen het debat over de rol van boeren en agrarische activiteit in maatschappelijke ontwikkelingen (o.a. over het stikstofbeleid, klimaat, maar ook over andere wet- en regelgeving, economische, sociale en psychologische ontwikkelingen en impact, die zorgen dat het voor boeren een enorme uitdaging blijft om het hoofd boven water te houden).

De commissie hecht grote waarde aan de inzet van ZLTO - uitgesproken door Mark de Jong (public relations van ZLTO) in een videoboodschap die vertoond werd tijdens de pitch - om landelijke LTO's en ook Vlaanderen te gaan betrekken met het oog op verdere uitrol van de productie de fase na het voorliggende project. Deze inzet was in de aanvraagstukken (nog) niet verwerkt. Een concrete nadere uitwerking hiervan acht de adviescommissie van groot belang om het project kans op impact ook buiten de provinciegrenzen te geven.

2.2 Het project draagt bij aan een duurzame oplossing voor een maatschappelijk vraagstuk, in ieder geval blijkend uit een impact statement waaruit blijkt welke duurzame impact de aanvrager nastreeft, uit een heldere omschrijving van de nagestreefde projectresultaten en hoe die tot de beoogde impact leiden, uit een omschrijving van partijen die direct en indirect belang hebben bij de projectresultaten, en uit een onderbouwing waarom voor deze oplossing ten minste nationaal belangstelling uit het betreffende vakgebied mag worden verwacht.

voldoende onder voorwaarde

Er is bij de adviescommissie geen twijfel over het potentieel van de maatschappelijke impact die iets Met Boeren kan bereiken. De toelichting, de filmpjes met publieksreacties en het interview met Jan en Maria Derks tijdens de pitch hebben dit potentieel extra bevestigd.

Zoals tijdens de pitch nog extra werd benadrukt en verduidelijkt, is het doel van iets Met Boeren om tot 'fatsoenlijke gesprekken' te komen tussen boeren, burgers en overheid en bij te dragen aan de discussie over oplossingen. Voor de aanvrager is het van belang dat het gesprek en de oplossingen ontstaan 'vanuit de loopgraven'. Zodoende vinden de uitvoeringen op boerderijen plaats, met boeren en andere dorpelingen als publiek en professionele acteurs die samen met (lokale) amateur spelers de uitvoeringen maken.

Er is houvast voor een vervolg, zoals ook blijkt uit de talkshows die Bureau Pees bij HAS Hogeschool (Hogere Agrarische School) zal gaan organiseren: het gesprek blijft doorgaan en ook dat is een vorm van duurzaamheid. Het zou, vindt de commissie, mooi zijn als op deze wijze de discussie deel uit kan gaan maken van het curriculum van de HAS Hogeschool. De intentie hiertoe is er, en de aanvulling die Marcel Webster gaf tijdens de pitch vindt de commissie positief: er zijn inmiddels ook gesprekken gaande met het middelbaar landbouw onderwijs (o.a. Curio), een minstens zo belangrijke leverancier van boeren die straks (letterlijk) met de laarzen in de modder staan.

Kwesties rond de toekomst van het boerenbedrijf spelen sowieso in alle regio's van het land, maar Brabant is hierin zo'n belangrijke speler dat de commissie begrijpt dat de Bureau Pees en ZLTO eerst het project hier sterker willen uitbouwen alvorens er sprake is van een (inter)nationale uitrol. Brabant is heel belangrijk voor de nationale discussie. Dat maakt des te meer relevant om van het huidige project op een goed doordachte en effectieve wijze een uithangbord naar die andere regio's te maken. Op het uitgesproken commitment van ZLTO daartoe mag met een concretere uitwerking worden doorgepakt.

Het is jammer dat de aanvraag geen inzicht geeft in de rol die andere partijen die bij deze maatschappelijke opgave betrokken zijn, in de productie zouden of hadden kunnen spelen: denk bijvoorbeeld aan natuurbeschermings- en ontwikkelorganisaties en waterschappen, en naast (potentiële) uittrekders ook nieuwkomers en veranderaars in de voedselproductie en hun visie en motieven. Onduidelijk blijft nu of deze niet aangezocht zijn of dat ze niet aan wilden haken. De commissie heeft de indruk dat hier belangstelling te vinden zou zijn: dat zou de inclusiviteit en verbreding van inbreng in het debat - en daarmee de duurzame impact van het project - op een nationaal, en misschien zelfs internationaal, voorbeeldige wijze vergroten.

2.3 Het project draagt bij aan duurzame samenwerking van private partijen, culturele sector en overheid. Dit blijkt in elk geval uit betrokkenheid bij de uitvoering van het project van een of meer organisatie(s) uit het betreffende maatschappelijke domein, of uit het leveren van een financiële bijdrage door een of meer organisatie(s) uit het betreffende maatschappelijke domein, en uit de gecommiteerde financiële bijdrage van ten minste één private partij. De financiële bijdragen als hierboven bedoeld, blijken uit de begroting en tellen op tot een totaal van ten minste € 40.000,- op het moment van een positief besluit door Brabant C.

voldoende onder voorwaarde

De adviescommissie begrijpt dat de betrokkenheid van ZLTO bij dit project bijzonder is en herkent het belang van het project voor de agrarische sector en andere maatschappelijke geledingen. Relevante opleidingen als HAS Hogeschool zijn verbonden.

In de videoboodschap van Mark de Jong (ZLTO) kwamen het opdrachtgeverschap en het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid goed uit de verf. De financiële bijdrage - minder dan 1/10e deel van de aan Brabant C gevraagde bijdrage - van ZLTO aan iets Met Boeren is echter marginaal hetgeen toch een discrepantie tussen intentie en formele positie oproept. De commissie spreekt waardering uit dat ZLTO een maatschappelijk debat rond haar corebusiness aan een culturele productie verbindt, maar vindt het juist daarom belangrijk dat ZLTO zich uitdrukkelijker committeert aan de inhoudelijke opbrengst daarvan door het leveren van een concrete aanpak en doelen met deze productie in haar netwerk van andere regionale LTO's en Vlaanderen.

3. ADVIES

3.1 Advies

De adviescommissie is overtuigd van de culturele kwaliteit en de maatschappelijke impact die Iets Met Boeren kan bewerkstelligen. De wijze waarop deze voorstelling tot stand komt en hoe het thema (het boerendebat) wordt verbeeld, zijn voorbeeldstellend. De verhouding tussen de kracht van het thema en de gevraagde matchingsbijdrage aan Brabant C is goed.

De commissie waardeert de betrokkenheid van ZLTO en HAS, maar adviseert om met name het commitment van ZLTO aan Iets Met Boeren uitdrukkelijker en concreter te laten maken. De positieve houding van ZLTO-vertegenwoordiger Mark de Jong in zijn videoboodschap biedt hiertoe een goed aanknopingspunt. De commissie adviseert om ZLTO een concreet uitgewerkt plan en doelen te vragen voor afname van de productie door andere regionale LTO's en in Vlaanderen alvorens tot de daadwerkelijke financiering over te gaan. Dit geeft een duidelijker beeld van de kansen van het project buiten Brabant en versterkt het voorbeeldstellend karakter. Eveneens met het oog op duurzaamheid na het voorliggende project adviseert de commissie om de aanvrager verbreding van het draagvlak rond de toekomst van het project onder andere overheden en maatschappelijk middenveld die bij de toekomst van het landschap in Brabant zijn betrokken, te laten onderzoeken. De commissie zal graag nader over kansrijke partijen adviseren. Ook daarmee zou het project grensdoorbrekend en voorbeeldstellend zijn. Een onderbouwde inventarisatie van kansen en mogelijkheden zou dan onderdeel van de eindrapportage van dit project moeten zijn.

4. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

4.1 Samenstelling Adviescommissie

Bert Dirrix
Ruth Giebels
Jeroen Willems
Mary Fiers

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.

commissievoorzitter:	Bert Dirrix 	vastgesteld d.d.:	1 augustus 2022
fondscoördinator:	Geert Lenders 		